



دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

توضیح المسائل امام / فصل دوم: حج واجب (حجة الاسلام) / شرایط و وجوب حج / استطاعت / استفتائات استطاعت

استفتائات استطاعت

استفتائات استطاعت

س ۷۲- کسی که از وجوه شرعی نظیر خمس و زکات استفاده می کند، اگر از خمس یا زکات اضافه آید که به قدر مخارج حج باشد، آیا با وجود سایر شرایط، مستطیع است یا نه؟

ج: اگر استحقاق دریافت را به وجه شرعی داشته است، مستطیع است.

س ۷۳- با توجه به اینکه موقع اعزام زائران به حج، معاینات پزشکی انجام می شود و کسانی که توانایی جسمی ندارند پذیرفته نمی شوند، آیا مردودین معاینات پزشکی که تاکنون هم راه برای آنان باز نبوده، استطاعتشان محقق نمی شود؟

ج: در این صورت استطاعت ندارند. ولی اگر امید به خوب شدن دارند بنابر احتیاط واجب خود را از استطاعت مالی خارج نکنند.

س ۷۴- در مورد مهریه ی مدت دار، که بر زوج لازم است در صورت توان پیردازد، اگر زوجه مطالبه نکند، زوج مستطیع است یا پرداخت مهریه مقدم است؟

ج: پرداخت مهریه بدون مطالبه ی زوجه، واجب نیست و در صورتی که هنگام مطالبه بتواند به سهولت مهریه را پرداخت کند انجام حج مقدم است.

س ۷۵- آیا با پس انداز پول در مدت چندین ماه، شخص مستطیع می شود؟ بویژه زمانی که بداند جز از این طریق، مستطیع نخواهد شد.

ج: ایجاد استطاعت از این طریق واجب نیست، اما اگر به قدر هزینه ی حجة الاسلام پس انداز کند، در صورت تحقق بقیه ی شرایط استطاعت، مستطیع می شود.

س ۷۶- آیا دیدار پدر و مادر یک ضرورت اجتماعی یا شرعی یا شخصی به شمار می آید؟ و اگر چنین است، آیا شخص مستطیع می تواند حج را به تأخیر اندازد و مال را برای این کار هزینه کند؟ با فرض اینکه لازمه ی دیدار پدر و مادر، انجام سفر و مانند آن باشد.

ج: اگر مستطیع است، واجب است حج به جا آورد و جایز نیست حتی با صله ی رحم، خود را از استطاعت خارج کند؛ صله ی رحم منحصر به دیدار حضوری نیست، بلکه می توان نامه نوشت یا تماس تلفنی گرفت؛ ولی اگر دیدار والدین در شهر دیگر برحسب حال آنان یا خودش، لازم باشد و از نیازهای عرفی او محسوب شود و مال کافی برای هر دو - دیدار و حج - نداشته باشد، در این صورت مستطیع نیست.

س ۷۷- اگر زنی که به نوزاد خود شیر می دهد، مستطیع شود، چنانچه رفتن او به حج برای کودک شیرخوارش ضرر داشته باشد، آیا می تواند به حج نرود؟

ج: اگر ضرر به گونه ای باشد که شیردهنده باید کنار کودک باشد یا شیردهنده با رفتن به حج، خودش دچار مشقت شدید شود، حج بر او واجب نیست.

س ۷۸- اگر قیمت زیورآلات زن برای استطاعت کافی باشد، آیا باید آنها را بفروشد و به حج مشرف شود؟

ج: اگر به زیورآلات نیاز داشته باشد و اضافه بر شأن او نباشد، مستطیع نیست و واجب نیست آنها را برای هزینه ی سفر حج بفروشد.

س ۷۹- اگر زن برای حج مستطیع باشد، اما شوهرش به او اجازه ندهد، زن چه وظیفه ای دارد؟

ج: اجازه ی شوهر برای انجام حج واجب شرط نیست، اما اگر رفتن زن به حج بدون کسب اجازه ی شوهر، موجب مشقت شدید برای زن شود، مستطیع نخواهد بود و حج بر او واجب نیست.

س ۸۰- شوهرم هنگام عقد ازدواج به من قول داده که مرا به حج ببرد؛ آیا حج بر من واجب شده است؟

ج: با وعده و قول، حج واجب نمی شود.

س ۸۱- آیا جایز است انسان در نیازهای ضروری زندگی بر خود سخت بگیرد تا برای حج، استطاعت کسب کند؟

ج: جایز است، امّا شرعاً واجب نیست؛ البتّه جایز بودن تنها در مورد خود انسان است، امّا سخت گرفتن بیش از حدّ متعارف بر خانواده - که نفقه ی آنها واجب است - جایز نیست.

س ۸۲- من در گذشته چندان به مسائل دینی پایبند نبودم و اموالی داشتم که برای انجام سفر حج کافی بود (مستطیع بودم)، امّا به سبب شرایطی که در آن دوره داشتم، به حج نرفتم. در حال حاضر وظیفه ی من چیست؟ البتّه اکنون مبلغ کافی برای رفتن به حج در اختیار ندارم؛ از طرفی برای این کار دو روش وجود دارد؛ ثبت نام در سازمان حج و دیگری با صرف هزینه ی بیشتر. آیا ثبت نام در سازمان حج کفایت می کند؟

ج: اگر در گذشته تمام شرایط استطاعت شرعی را داشته اید، حج بر عهده ی شما قرار گرفته است و باید به هر روش ممکن و مشروع، آن را به جا آورید؛ البتّه در صورتی که به مشقت شدید دچار نشوید، امّا اگر در گذشته از تمام جهات مستطیع نبوده اید، حج بر شما واجب نیست.

س ۸۳- آیا خوف جانی، مانع حصول استطاعت می شود؟

ج: اگر خوف خطر جانی عقلایی نباشد، مانع حصول استطاعت نیست.

س ۸۴- اگر تشرّف به حج با فیش میت با اجازه ی ورثه ممکن باشد، آیا اجازه گرفتن به عنوان مقدّمه ی واجب - مثل ثبت نام - واجب است؟ اگر بدون اجازه با همان فیش به حج رود، با فرض تحقق بقیّه ی شرایط استطاعت، حج صحیح است و از حجّه الاسلام کفایت می کند؟

ج: اجازه گرفتن واجب نیست، امّا برای استفاده از فیش میت اجازه ی ورثه لازم است و اگر بدون اجازه از آن استفاده کند، اگر از میقات به بعد هم استطاعت از ناحیه ی فیش باشد، حجّ او حجّه الاسلام محسوب نمی شود ولی اگر از میقات به بعد، بدون توجّه به فیش، شرایط استطاعت را داشته باشد حجّ او از حجّه الاسلام کفایت می کند.